

PAPIERY WARTOŚCIOWE

AKCJE
|
OBLIGACJE

AKCJE

OBLIGACJE

EMITENT

- Uzyskuje kapitał na działalność
- Część zysku wypłaca w formie dywidendy akcjonariuszom
- Jest zobowiązany do respektowania decyzji akcjonariuszy

- jest pożyczkobiorcą (dłużnikiem)
- wykorzystuje pożyczkę na z góry ustalone cele
- płaci odsetki
- zwraca pożyczkę (wykupuje obligację w ustalonym terminie)

AKCJONARIUSZ

- jest udziałowcem w kapitale spółki
- ma szansę wzrostu wartości akcji i otrzymania dywidendy
- ponosi ryzyko strat firmy do wysokości udziału w kapitale spółki

POSIADACZ

- jest pożyczkodawcą (wierzycielem)
- ma zapewniony dochód (odsetki)
- nie ponosi odpowiedzialności materialnej za straty emitenta

AKCJE

Papiery wartościowe stwierdzające bezwarunkowe uczestnictwo jej właściciela w kapitale spółki akcyjnej uprawniającym do partycypacji w jej zyskach w formie dywidendy oraz do majątku spółki w razie jej likwidacji

PRAWA Z TYTUŁU POSIADANIA AKCJI

- Uczestniczenia i głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy,
- Wglądu w bilans roczny w wersji rozszerzonej
- Otrzymywania określonych informacji od zarządu,
- Udziału w ustalonej przez walne zgromadzenie dywidendzie,
- Poboru nowo wyemitowanych akcji, obligacji z prawem do zysków i innych przywilejów w spółce,
- Udziału w podziale majątku w razie likwidacji spółki.

OGÓLNIENIE AKCJE DAJĄ NAM DWA RODZAJE PRAW

1. Majątkowe

- uczestnictwo w spółce,
- prawo do dywidendy,
- prawo poboru akcji z nowych emisji,
- prawo do kwoty likwidacyjnej.

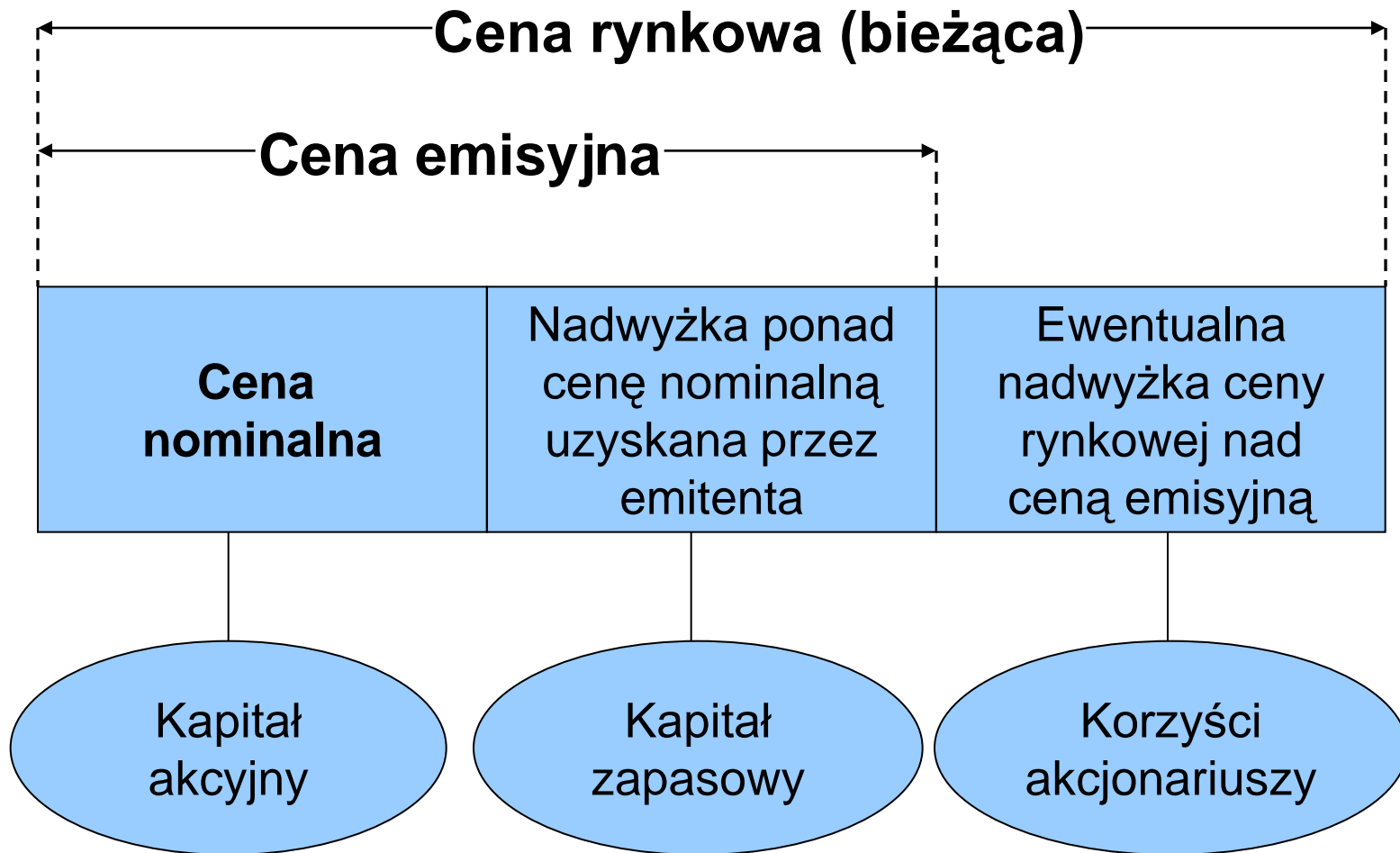
2. Korporacyjne

- do udziału w Walnym Zgromadzeniu z prawem do zabierania głosu i podejmowaniu decyzji + dywidendy,
- żądania uwzględniania stanowisk mniejszości w niektórych przypadkach,
- prawo zaskarżania.

WARTOŚĆ (CENA) AKCJI

- Nominalna
- Emisyjna
- Bieżąca (rynkowa)

WARTOŚĆ (CENA) AKCJI

CENA NOMINALNA

Stanowi jednostkę kapitału akcyjnego i wynika z podziału kapitału przez ilość emitowanych akcji. Jest odpowiednikiem kapitału spółki, którym akcjonariusze odpowiadają za jej zobowiązania.

Wartość nominalna akcji jest:

- Podstawą kursu
- Podstawą dywidendy
- Podstawą określania kwot uczestnictwa

CENA EMISYJNA

Jest wielkością, według której akcje oferowane są przez emitenta do nabycia. Może ona być równa nominalnej lub ją przewyższać, ale nie może kształtować się poniżej tej wartości.

Wyższa cena emisyjna od nominalnej występuje przy podwyższeniu kapitału akcyjnego.

CENA BIEŻĄCA (rynkowa)

Jest odpowiednikiem ceny, jaką można uzyskać w razie sprzedaży.

Na kształtowanie się tej wartości wpływa wiele czynników, między innymi jest to:

- Stopień zaufania ze strony akcjonariuszy,
- Oceny rozwoju ogólnej sytuacji gospodarczej,
- Korzyści, jakie uzyskuje posiadacz akcji.

AKCJE

Na okaziciela

Gotówkowe

Zwykłe

Pojedyncze

Zbiorcze

Imienne

Aportowe

Uprzywilejowane

- w głosowaniu
- w dywidendzie
- w podziale majątku
- Inne przywileje

SZCZEGÓLNY PODZIAŁ AKCJI

Szczególnie istotny jest podział akcji w zależności od uprawnień, jakie przysługują akcjonariuszowi.

MOŻNA TU WYODRĘBNIĆ AKCJE:

- Zwykłe (założycielskie)
- Uprzywilejowane tj. korzystające ze specjalnych dodatkowych uprawnień w stosunku do akcji zwykłych.

AKCJE ZWYKŁE – ZAŁOŻYCIELSKIE

Każda z nich daje prawo 1 głosu. Liczbę uprawnionych głosów akcjonariusza oblicza się jako iloraz wartości nominalnej posiadanych przez niego akcji do kapitału zakładowego.

AKCJE UPRZYWILEJOWANE

- Oznaczają dopuszczalną prawem nierówność uprawnień akcjonariuszy,
- Umacniają pozycję właścicieli (głównie założycieli), dążących do zapewnienia sobie istotnego, decydującego wpływu na działalność spółki, obsadę jej władz jak również specjalnych korzyści materialnych.
- Powinny być imienne, a w razie zamiany ich na dokumenty na okaziciela przywileje zazwyczaj wygasają.
- Kolejny nabywca powinien uzyskać informacje na temat przywilejów, jakie statut może zastrzec dla części akcji, aby zorientować się, w jakim stopniu te przywileje uszczuplają uprawnienia i korzyści wynikające z posiadania akcji zwykłych.

PRZYWILEJE FORMUŁOWANE SĄ W STATUCIE SPÓŁKI - MOGĄ ONE DOTYCZYĆ:

- Prawa głosu
- Dywidendy
- Podziału majątku w razie likwidacji spółki
- Innych praw (np.: pierwszeństwa poboru akcji z nowej emisji).

PRZYWILEJ PRAWA GŁOSU

Może przewidywać, że na 1 akcję przypada więcej niż 1 głos, ale zgodnie z kodeksem handlowym max ilość głosów nie może przekraczać 2 głosy.

Statut spółki może ograniczyć prawo głosowania akcjonariuszy posiadających większą ilość akcji w celu ochrony pozostałych akcjonariuszy przed zdominowaniem.

PRZYWILEJ DYWIDENDY

Może oznaczać prawo do wyższej dywidendy w stosunku do przysługującej akcjom zwykłym (nie może jednak być wyższa niż poziom przeciętnej stopy dyskontowej NBP podwyższony o dwie jednostki).

Przywilej może również przewidywać otrzymanie dywidendy przed innymi akcjonariuszami oraz uprawniać do niej za lata (nie więcej niż za 5 lat wstecz), w których spółka jej nie wypłacała – czyli prawo do tzw. dywidendy skumulowanej wypłacanej z zysku lat następnych.

Akcje uprzywilejowane kumulacyjne – jak 2 lata za mały zysk to bez dywidendy i jest głos do momentu aż zysk wystarczy na wypłatę dywidendy bieżącej i zaległej.

PRZYWILEJ PRZY PODZIALE MAJĄTKU

Zapewnia pierwszeństwo uzyskania zwrotu nominalnej wartości akcji przed innymi akcjonariuszami – w razie likwidacji spółki. Jest to istotne wówczas, gdy wartość likwidacyjna spółki (tj. majątek po zapłaceniu wszystkich zobowiązań, w tym także zaciągniętych w drodze emisji obligacji) nie wystarcza na zwrot wartości nominalnej wszystkich akcji.

PRZYWILEJ PIERWSZEŃSTWA PODJĘCIA AKCJI Z NOWYCH EMISJI

Może mieć ważne znaczenie zwłaszcza gdy majątek spółki przekracza istotnie wartość kapitału akcyjnego lub gdy spółka dobrze prosperująca wypłaca bardzo korzystne dywidendy.

Przywilej ten może prowadzić – w razie przyjęcia znacznej części nowej emisji przez właściciela akcji uprzywilejowanych – do istotnej zmiany stosunków własnościowych, a co za tym idzie – uprawnień poszczególnych akcjonariuszy do majątku spółki w przypadku jej likwidacji.

WSKAŹNIKI RYNKU KAPITAŁOWEGO (podstawowe)

- **zysk przypadający na 1 akcję**

$$\frac{\text{zysk netto przedsiębiorstwa}}{\text{ilość emitowanych akcji}}$$

- **relacja ceny rynkowej akcji do przypadającej na nią kwoty zysku**

$$\frac{\text{cena rynkowa 1 akcji}}{\text{zysk netto na 1 akcji}}$$

- **relacja ceny rynkowej akcji do przypadającej na nią wartości księgowej spółki (jej kapitałów własnych)**

$$\frac{\text{cena rynkowa 1 akcji}}{\text{wartość księgowa na 1 akcję}}$$

WSKAŹNIKI RYNKU KAPITAŁOWEGO (podstawowe)

- **stopa dywidendy**

$$\frac{\text{dywidenda na 1 akcję}}{\text{cena rynkowa 1 akcji}}$$

- **udział dywidendy w zysku (stopa wypłat dywidendy)**

$$\frac{\text{dywidenda na 1 akcję}}{\text{zysk netto na 1 akcję}}$$

OBLIGACJE

Papiery wartościowe w których wystawca potwierdza:

- że zaciągnął określoną kwotę pożyczki
- że jest dłużnikiem,
- że ją spłaci z odsetkami w ustalonym terminie (właścicielowi obligacji).

Obligacje dla nabywcy stanowią uproszczoną z technicznego punktu widzenia formę kapitału obliczoną na stabilny, z góry określony dochód, nie zależnie od tego, jakie korzyści osiąga emitent dzięki pożyczce.

OBLIGACJA A WEKSEL (różnice)

OBLIGACJA

- są odsetki,
- jest długoterminowa

WEKSEL

- brak odsetek,
- jest krótkoterminowa

CECHY OBLIGACJI

- Zbywalna
- Nabyć może ją każdy nie zastrzeżony dla emitenta a 3 letnie mogą kupić podmioty krajowe i zagraniczne.
- Oprocentowanie ustala emitent (określa również warunki kiedy musi być wykupiona),
- Środki które zostały zapożyczone przez obligację muszą być przeznaczone tylko na ten cel który wyznaczono.

EMITENTEM OBLIGACJI MOŻE BYĆ:

- Skarb państwa
- Podmioty gospodarcze posiadające osobowość prawną
- Urzędy gmin
- Spółki
- Osoby prawne
- Banki
- Fundacje i organizacje społeczne

Podmioty gospodarcze mogą wyemitować obligacje na 50% kapitału własnego nie obciążonego długiem. Gminy do 20% dochodów własnych gminy.

SUBSKRYBENT – pierwszy nabywca

OBLIGATARIUSZ – właściciel.

UWZGLĘDNIAJĄC GRUPY EMITENTÓW OBLIGACJE MOŻEMY PODZIELIĆ NA:

- Państwowe, zwane również popularnie skarbowymi,
- Instytucji finansowych (banków, instytucji ubezpieczeniowych, towarzystwa kredytowe)
- Organów samorządowych lub komunalnych,
- Przedsiębiorstw o publicznym charakterze (poczta, kolej)
- Pozostałych przedsiębiorstw i instytucji

Podział ma znaczenie z punktu widzenia zaufania potencjalnych subskrybentów do emitowania, co warunkuje możliwość i skalę wprowadzenia obligacji do obrotu. Dużym zaufaniem darzone są obligacje skarbowe, bankowe oraz znanych firm.

POJĘCIA

KONSOLIDACJA polega na połączeniu kilku zaciągniętych uprzednio pożyczek w jedną nową.

POŻYCZKA KONSOLIDACYJNA przewiduje ujednoczenie stopy % i warunków spłaty jakie mogły różnić się przy emisji poprzednich pożyczek objętych konsolidacją.

KONWERSJA – (conversio – odwrócenie) polega na zmianie warunków pożyczki uprzednio zaciągniętej przez państwo, na inne korzystniejsze dla dłużnika. Zazwyczaj dotyczy to wydłużenia okresu zwrotu i obniżki oprocentowania.

RODZAJE OBLIGACJI

- **OBLIGACJA ZAMIENNA** – zawiera uprawnienia obligatoriusza do zamiany jej na akcje określonej ceny, już w momencie emisji obligacji.
- **OBLIGACJA Z PRAWEM PIERWSZEŃSTWA DO NABYCIA AKCJI Z PRZYSZŁEJ EMISJI EMITENTA** – obligacje należy przedstawić do wykupu w ustalonym terminie, odrębnie regulując należność z tytułu subskrypcji akcji, której wykupu nie musi pokrywać się z terminem wykupu obligacji. Zakup akcji jest odrębną transakcją.

RODZAJE OBLIGACJI

- **OBLIGACJE INDEKSOWANE** – w celu zapobieżenia deprecjacji realnego poziomu wartości nominalnej emituje się czasem obligacje, których wartość nominalna jest indeksowana tzn. ulega korekcie w zależności od wahań ogólnego poziomu cen (lub cen określonego produktu) w trybie ustalonym w dokumencie emisyjnym
- **OBLIGACJE O ZMIENNYM OPROCENTOWANIU** – inną formą zabezpieczania przed skutkami deprecjacji waluty nominału może być przyjęcie zasady, że stopa okresowo naliczanych odsetek jest zmienna, przy czym nie może być niższa od poziomu inflacji (np.: przekracza go o 2-3 pkt.%)

RODZAJE OBLIGACJI

- **OBLIGACJE O STAŁYM OPROCENTOWANIU** – przy klasycznej obligacji wyłącznym dochodem właściciela jest oprocentowanie liczone z reguły według stałej stopy, płatne raz, względnie dwa razy do roku. Obligacje takie zawierają odpowiedni zestaw kuponów na podstawie których następuje wypłata odsetek.
- **OBLIGACJE O KUPONIE ZEROWYM** – bez kuponów odsetkowych czyli z kapitalizacją odsetek. Właściciel obligacji nie otrzymuje na bieżąco odsetek, ale są one corocznie dopisywane do wartości kapitałowej na jaką opiewał pierwotnie dokument uwzględniając procent składany. W terminie spłaty otrzymujemy nie tylko wypłaconą sumę ale również jednorazowo kwotę skumulowanych należnych odsetek po zwrocie obligacji, która jest kasowana.

RODZAJE OBLIGACJI

- **OBLIGACJE PREMIOWE – (LOTERYJNE)** – w tym przypadku należne odsetki nie są wypłacane poszczególnym właścicielom obligacji w zależności od ich wartości nominalnej, lecz tworzy się z nich pulę pieniężną, z której wypłaca się wysokie premie dotyczące wylosowanych obligacji. Jest to więc połączenie obligacji z loterią.
- **OBLIGACJE Z WARANTEM** – to talon opcyjny – np.: opcja (talon) dający prawo zakupu innych papierów wartościowych po określonej cenie. Mogą to być dodatkowe przywileje (świadczenia) np.: uprzywilejowany dostęp do zakupu dóbr i usług realizowanych dzięki emisji obligacji.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

